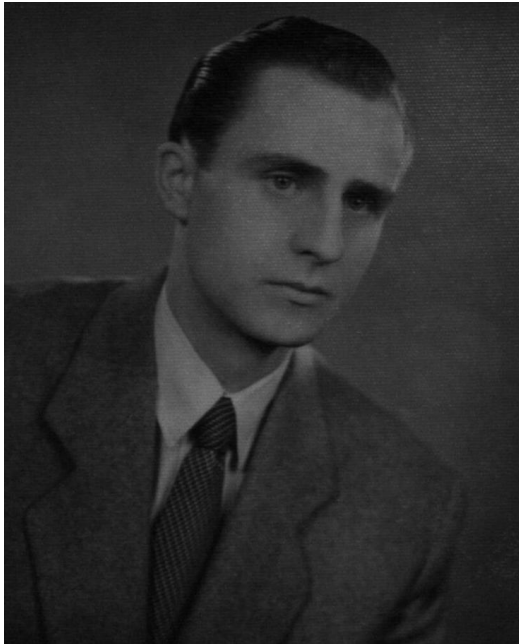

In memoriam Dr. Grofcsik Elemér

Életének 93. évében elhunyt Dr. Grofcsik Elemér, a magyar szilikátipar meghatározó egyénisége.

Grofcsik Elemér 1926. június 4-én született Veszprém megyében, a Bakony lábánál fekvő német nemzetiségű faluban, Kislődön, értelmiségi családban. Édesapja Grofcsik János vegyészmérnök, egyetemi tanár, édesanyja Mayer Eleonóra háztartásbeli voltak. Több szállal kötődött a megyéhez, gyermekkorában talán még nem is sejtette, hogy egyetemi éveinek nagy részét majd újra a megyében tölti.

Az elemi iskola első két osztályát Városlődön végzi el, majd ezt követően a községben és Budapesten is tanul, miközben 1944 decemberéig korongosként rendszeres munkát vállal a helyi kőedénygyárban. Elmondása szerint 1944/1945 zavaros esztendeiben, mielőtt a Vörös Hadsereg bezárta volna az ostromgyűrűt Budapest körül, a fővárosban rejtőzködik. A nyilas hatalom behívóparancsának nem engedelmeskedik. 1945-ben az ország felszabadulása Budapesten éri. Ebben az évben végez a főváros egyik nagy múltú, híres középiskolájában, a VIII. kerületi Állami Főgimnáziumban, későbbi nevén Vörösmarty Gimnáziumban. Kiváló tanulmányi eredményeinek és a kémiatudomány iránti lelkesedésének köszönhetően már ekkor látható: édesapja nyomdokin akar tovább haladni.

Bár némileg kitérőnek tűnhet, gimnáziumi tanulmányait követően jelentkezik a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara által szervezett külkereskedelmi szaktanfolyamra, hasznos ismereteket sajátít el, majd életének meghatározó döntése következik. Sikeres felvételi beszélgetést követően az 1947/1948. és az 1948/1949. évi tanévekben beiratkozik a József nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem (1948-tól csak József nádor Műszaki Egyetem) Vegyészmérnöki Osztályára. A képzésre történő felvételére éppen azokban az években kerül sor, amikor az egyetemtől a még két világháború között rendelt oktatási intézmények elkezdnek leválni. 1948-ban a mindaddig egységes

vegyészmérnöki képzést három szakra: szerves kémiai technológiára, szerves kémiai technológiára, valamint mezőgazdasági és élelmiszerkémiaira bontják. A szerves kémiai technológiai szakot az 1951-ben alapított Veszprémi Vegyipari Egyetem veszi át. A Műegyetemen csak két évet végez, ugyanis betegség miatt képzését meg kell, hogy szakítsa, 1950 decemberében viszont már jelentkezik a veszprémi egyetemre. 1945 óta minden nyáron, mint laboráns a „Drasche” Porcellángyár Rt. laboratóriumában dolgozik, ami kedvező és gyakorlati lehetőségeket jelent számára: folyamatosan mélyíti tudását a kerámiaszakmában. Szakmai előmenetelét és rátermettségét mi sem mutatja jobban, hogy a már államosított „Drasche” Porcellángyár Nemzeti Vállalatnál 1949. november 1-től, mint technikust foglalkoztatják. Személyét sem kerülhetik el azonban a pártállami időszak kényszerű-önként vállalt aktusai: 1945-ben belép a Szociáldemokrata Pártba, ahol diákügyekkel foglalkozik. A munkáspártok egyesülése után tagja lesz a Magyar Dolgozók Pártjának. Tömegszervezeti vonalon először az 1956-os forradalomban szerepet játszó Magyar Egyetemisták és Főiskolások Szövetsége, közkeletű nevén a MEFESZ-ben dolgozik, majd 1950-től a Dolgozó Ifjúság Szövetségében vállal szervezői feladatokat. Felsőfokú tanulmányait végül 1952-ben fejezi be a Veszprémi Vegyipari Egyetem esti tagozatán, vegyészmérnöként.

Kiváló tanulmányi eredményeinek köszönhetően megnyílik előtte az út a magasabb szakmai tisztségek felé. 1952-ben, majd 1954 és 1958 között az akkor már „Drasche” Porcellángyárról átkeresztelt Kőbányai Porcellángyárban mérnök, majd gyáregység-vezető. Rövid időszak erejéig, 1952 és 1954 között azonban nem gyárban dolgozik, hanem az Építőanyagipari Minisztériumban, mint mérnök kap állást. 1954-től viszont újra a Kőbányai Porcellángyárban találhatjuk, majd viszonylag rövid kitérővel 1958 és 1963 között a Budapesti Porcellángyár főmérnöke. Ezt követően 1963-tól majdnem a rendszerváltásig újra szeretett vállalatánál, a kőbányai gyárban (hivatalos nevén KŐPORC Elektronikai Alkatrész és Műszaki Kerámiagyártó Vállalat) dolgozik különböző beosztásokban; főmérnök, műszaki igazgató, végül pedig igazgató lesz. Életének ezen időszakára esik műszaki doktori disszertációjának megírása is „Elektrokerámiai porcelán sajtolómasszák atomizeres előkészítésének hatása a késztermék struktúrájára és technikai paramétereire” címmel. A sikeres védést követően doktorrá avatására 1975. november 5-én kerül sor, ami különösen figyelemreméltó, ugyanis gyárvezetői munkája ekkora már szinte minden idejét és energiáját leköti. Őszintén tisztelték kedvelték őt

munkatársai, tanítványai üzemen kívül és belül egyaránt. Az a tekintély, ami nem tanulható és nem kényszeríthető ki, mindig is egyéniségében rejlik, egyben predesztinálja arra is, hogy évtizedeken keresztül egy fontos vállalat első embere legyen.

1986-ban, közel negyedszázados vezetői munkát követően végül távozik a gyár éléről. Nehezen éli meg a kerámiaipar rendszerváltás-környéki hanyatlását és a kőbányai gyár szanálására tett kísérleteket. A rendszerváltást követően is az „iparban” marad és számos kerámiaipari vállalkozás vezetője, 1999-től a Technokeram Kft. ügyvezető igazgatója volt.

Dr. Grofcsik Elemér 1949-től tagja a Szilikátipari Tudományos Egyesületnek, majd később a szervezet főtitkára, társelnöke és örökös tagja. Tudományos és vezetői munkásságát számos elismeréssel díjazzák, megkapja köztük a Szilikátiparért Emlékérem bronz, ezüst és arany fokozatát. 1978 májusában METESZ-díjjal, 1986 novemberében a Magyar Népköztársaság Csillagrendjével tüntetik ki. Tudományos tevékenységét és nem utolsósorban munkabírását számtalan tanulmány, cikk fémjelezi. Rendszeresen publikál az Elektrokémiai Közlemények, a Műszaki Élet, a Technika, az Építőanyag, valamint a Veszprémi Vegyipari Egyetem Tudományos Közlemények című periodikájában is. Alig hihető, de elment közülünk. Dr. Grofcsik Elemér, sokunk Elemér bácsija, emberségében, munkájában és nem utolsósorban szakmaszeretetében olyan örökséget hagyott ránk, amit igazán nehéz lesz meghaladni.

Nyugodjon békében.

Dr. Kiss András